

В ГОСТЯХ У НІМЕЦЬКИХ ДРУЗІВ

БЕРЛІН, 21 березня. (ТАРС). На запрошення Центральної Ради Спідки Вільної Німецької молоді НДР у Берлін з дружнім візитом прибула делегація ВЛКСМ на чолі з першим секретарем ЦК ВЛКСМ Є. М. Тяжельниковим.

Вітаючи радянських гостей, перший секретар Центральної Ради СВНМ Гюнтер Ян підкреслив тісні дружні зв'язки СВНМ з Ленінським комсомолом.

Є. М. Тяжельников передав молоді НДР сердечний привіт від радянських комсомольців, відзначивши, що цей візит дає можливість ознайомитися з роботою

СВНМ по підготовці до X Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Берліні.

БЕРЛІН, 22 березня. (ТАРС). Делегація ВЛКСМ на чолі з першим секретарем ЦК ВЛКСМ Є. М. Тяжельниковим, яка перебуває в НДР на запрошення Центральної ради Спідки Вільної Німецької молоді (СВНМ), відвідала учора Берлінський кабельний завод. Радянських гостей супроводив перший секретар Центральної Ради СВНМ Гюнтер Ян.

На заводській молодіжній дільниці, що носить ім'я В. І. Леніна, відбувся мітинг, на якому молоді

робітники — члени СВНМ розповіли представникам Ленінського комсомолу про свої трудові справи, про боротьбу за своєчасне і високоякісне виконання експортних поставок в СРСР, а також про підготовку до X Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Берліні. Є. М. Тяжельников від імені радянських комсомольців вручив вміщел ЦК ВЛКСМ членам молодіжної бригади, яка добила найкращих показників у передфестивальній підготовці. Він підкреслював важливість тісних дружніх контактів між молодіжними організаціями двох країн, і зокрема — Берлінського кабельного заводу і заводу «Москабель».

В ОБКОМІ ЛКСМУ

ДВОМІСЯЧНИК ЗБОРУ МЕТАЛОЛОМУ

Металургійна промисловість країни в третьому році дев'ятої п'ятирічки має вирішити завдання виключно великого значення. Виробництво сталі повинно зрости до 130,7, випуск прокату — до 91,5 мільйона тонн. Вирішення цих завдань в значній мірі залежить від своєчасних поставок металургійним підприємствам сировини і, в першу чергу, металолому. Адже, зараз кожна третя тонна сталі в країні виплавляється з металолому.

З метою сприяння колективам металургійних підприємств республіки у виконанні соціалістичних зобов'язань по збільшенню виробництва металу Президія Української Республіканської Ради Профспілок і Секретаріат ЦК ЛКСМУ прийняли постанову про проведення республіканського двомісячника збору металолому. На основі цього документа президія обласпрофради і бюро обкому ЛКСМУ прийняли постанову.

Згідно постанови, обласні, міські і районні комітети профспілок, міські і районні комітети ЛКСМУ, профспілкові, комсомольські організації промислових підприємств, будов, транспорту, сфери побуту, колгоспів і радгоспів, ПТУ, середніх спеціальних і вищих учбових закладів повинні провести організаторську роботу по залученню трудящих, молоді, піонерів та школярів до участі в республіканському двомісячнику збору металолому.

Повсюдно обласні, районні і міські комітети профспілок, райкоми і міськкоми ЛКСМУ при допомозі виробничо-заготівельного управління «Вторчермет», керівників підприємств і організацій повинні сприяти в зборі металолому і забезпеченні транспорту для його вивозу. Ті комітети і організації, які доб'ються найкращих результатів під час двомісячника, будуть нагороджені Почесними грамотами обласпрофради, обкому ЛКСМУ та грошовими преміями.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАІН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ.

Рік видання XIV

№ 36 (1672).

24

БЕРЕЗНЯ
1973 Р.

Ціна 2 коп.

ЕКЗАМЕНУЄ
ТРЕТІЙ,
ВИРІШАЛЬНИЙ

СТЕНД КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ДОБЛЕСТІ

Колгосп імені Енгельса Кіровоградського району — приміський, молоді тут не густо. Але 20 комсомольців — це теж сила. Тим паче, що переважна більшість з них працює в механізації. Як своє першочергове завдання, прийняли молоді колгоспники Постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ про Всесоюзне соціалістичне змагання серед хліборобів. У відповідь на них молодь не шкодує сил у праці.

Комсомолець Григорій Тюлякін боротиметься у вирішальному році п'ятирічки за високий врожай зерна кукурудзи. Він — ланковий комсомольсько-молодіжної механізованої ланки по вирощуванню цієї культури в тракторній бригаді № 2. Рубіж ланки — 80 центнерів качанистої на площі 120 гектарів. Всю зиму Григорій старанно готу-

вався до польових робіт — лагодив з товаришами техніку, переобладнував кукурудзяну сівалку і культиватор для висівання добрив, ходив щосуботи на агротехнічні заняття, підвищує на один ступінь класність. Нещодавно комісія спеціалістів на чолі з головою колгоспу В. В. Сибібертом приймала заліки у механізаторів з агротехніки. Григорія похвалили: молодець, теоретично підготувався до битви за врожай кукурудзи добре. Микола Фабрика — групкомсорг у ланці. Він був одним із перших на ремонті сільськогосподарсько-

го реманенту і тракторів, допомагав іншим механізаторам. У техніці хлопцеві розбирається, всім років працює в бригаді. Прийшов сюди після школи неслінним юнаком, а зараз — ударник комуністичної праці. До речі, борються за це високе звання також комсомольці — трактористки Олександр Безушко, Олександр Грабар, Семен Олійник, електрик Григорій Хілово.

А ось тут саме час сказати, що рішенням комсомольських зборів портрети усіх вищезазначених товаришів занесені на «Комсомольський стенд пошани». Стенд — це гарно оформлений ажуридний шит. На його лівому боці закріплені макети усіх шести орденів, якими нагороджено ВЛКСМ. Праворуч розміщені портрети передових комсомольців-виробничників. Стенд встановлено у вестибюлі контори правління колгоспу. На його заохочується фотопортрети кращих молодих виробничників — правдолюбів соціалістичного змагання тваринників і землеробів.

А. КРЯТЕНКО.

З СИЛЬНІШИМ СУПЕРНИКОМ

Колектив комсомольсько-молодіжної бригади малярів-штукатурників імені XXIV з'їзду КПРС тресту «Кіровоградвужбуд», яким керує Марія Володимирівна Казаріна, ще на початку третього, вирішального року дев'ятої п'ятирічки взяв на себе підвищені зобов'язання. 83184 квадратні метри штукатурних і малярних робіт на суму 52320 карбованців заплановано виконати до 23 грудня цього року.

За рахунок підвищення рівня механізації, раціонального розподілу праці, економії робочого часу бригада добивається великих успіхів. Зараз вони — на новобудові гуртожитку машинобудівельного технікуму, і кожен член бригади здає щомісячні 17—18 квадратних метрів штукатурних або малярних робіт високої якості.

Від раціональних витрат будівельних матеріалів: гіпсу, піску, цементу, тощо, сума економії у бригаді щоденно зростає на 3—5 карбованців.

Завжди зразковою оцінюється робота ударників комуністичної праці бригадири Марії Казаріної, Марії Щорби, Анни Акіндіної, Катерини

Гецман, Тоні Гожі, Людмили Данильченко, групкомсорга Наді Кучеренко та їх подруг.

За почесне звання ударника комуністичної праці борються Людмила Хмельова, Людмила Стоянова, Олена Галушка, Міля Сороска, Галина Красна та інші.

Нещодавно бригадна делегація культармійців побувала з невеличким концертом на Побузькому нікелевому заводі. Після позерення хвилюючі хвилини зустрічі з будівельниками заводу-первенця ще довго обговорювали в обідні перерви. Адже вперше, самі будівельники побували на велетенському будівельному майданчику.

На запитання — «Які успіхи у вашому змаганні з бригадою штукатурників комуністичної праці Євгенії Нискорожної?» — бригадир Марія Володимирівна Казаріна відповіла:

— У цьому році ми викликали на змагання сильнішу бригаду, з великим досвідом і, поки що, вона попереду. Поки що...

В. ВОРОНА.

НИВА-73

РОЗШИРЮЄМО
ПЛОЩІ

Великі і відповідальні завдання стоять у третьому, вирішальному році дев'ятої п'ятирічки перед хліборобами Кіровоградщини — виробити не менше 2,9 мільйона тонн зерна, продати державі не менше 1292 тисячі тонн. Першочергове завдання — не лише виконати народногосподарський план, а й повернути державі торішній борг.

Включившись у Всесоюзне соціалістичне змагання, хлібороби нашого господарства взяли значно вищі зобов'язання, ніж торік. Вони дали слово виробити 8714 тонн зерна, що майже на 100 тонн більше від планового завдання.

Наші резерви? Дотримання всіх вимог агротехніки, розширення площ зернових культур за рахунок розорювання непотрібних до-ріг, прифермських ділянок тощо.

Як відомо, боротьба за врожай починається з осені. «Добре ґрунт угнош — урожай потроїш», — свідчить народна мудрість. Про це не забувають механізатори. На зяб орали відразу ж, як тільки ділянки звільняли від пожнивних решток. З особливою старанністю обробляли площі, відведені під посів кукурудзи — культури, що має великі потенціальні можливості. Адже на 190 гектарах зобов'язалися виростити 100-центнерні врожаї зерна качанистої.

Внесли на кожен гектар понад 30 тонн органічних добрив, по 2 центнери аміачної води, потрібну

кількість фосфорних і калійних добрив, провели снігозатримання. Зараз склали карту полів, визначили, скільки діючої речовини треба внести в ґрунт при посіві, підживленні. Всі добрива вже заготовили. В тому числі й пташиний послід.

Озимину посіяли в найоптимальніші строки. Попередники — горох, багаторічні трави, силосна кукурудза, чорний пар. По 43,5 центнера з гектара зобов'язалися виростити на 900-гектарній площі механізатори бригади М. Ф. Бондаренка, по 41 на 1720-гектарній — бригади В. С. Дивинича.

Ці колективи, перша і друга бригада, уклали договір на соціалістичне змагання. Ще з осені в бригадах склали графіки ремонту ґрунтообробного та посівного знаряддя, тракторів. Вся техніка нині — на лівій готовності. Механізатори вже розпочинають підживлювати озиму пшеницю.

Додатковий резерв збільшення валових урожаїв зерна — розширення площ посівів зернових культур. Значну роботу в цьому напрямку проведено комсомольцями. Вони допомагали спеціалістам визначити прифермні ділянки, токовища, прийняхові смуги, за рахунок розорювання яких зернове поле збільшилося нинішнього року на 134 гектари.

Про комсомольців і молоді хотілось би сказати найбільше теплих слів. Молоді механізатори — застрільники усіх добрих справ у господарстві. Відмінно трудяться Василь Телегуз, Микола Сиротюк, Анатолій Лук'яненко, Федір Антопов, Григорій Журба.

М. ВЕРНИГОРА,
голова колгоспу «Дружба»
Долинського району.

«Весна. Вона залишає свої автографи на широких ланах, які чекають першої борозни, вона у веселому гаморі дітвори на шкільних подвір'ях, весняне сонце відбивається у радистих дівочих очах...»

На фото: вгорі — фототюд В. Ковпака «Весняний настрій».

Справа — так зустрічають пернатих друзів учні Бережниської восьмирічної школи Кіровоградського району. Клуб любителів природи, який багато років очолює М. А. Майборода, поставив перед собою завдання — виготовити 200 шпаківень.

Фото А. ПЕЧЕНЮКА.

Порічарівної
прикмети...

Чотири роки працює токарем у колгоспі імені Щорса Вільшанського району ПЕТРО КУЛЕНКО. Комсомолец добивається високої якості робіт, щоденно виконуючи доведені норми на 105—110 процентів.

Фото І. ЦУРКАНА.

НОВІ ІМЕНА

ВІРНА СВОЇЙ МРІЇ

Обираючи свій життєвий шлях, прагнеш перш за все бути там, де ти найнеобхідніший людям, де ти найбільше принесеш користі їм. Перед Людмилою Корнієнко — дояркою колгоспу «Ленінським шляхом», що на Олександрійщині, теж стояла така проблема. Але, можливо, не так гостро.

Виростає Люда серед уральських гір, які стали їй рідною домівкою. Любима милалися російською білоросійською березою, тиньканим вічпозеленим кедрами, злилася любити землю, розуміти її. Але, прийшовши з школи, найбільше подобалася бувати на фермі, де працювала її мама. Чим могла — допомагала їй. І, мабуть, ще тоді, в дитинстві, врозуміла, що не потрібно шукати щастя десь в іншому місці. Воно тут, поблизу, в рідному селі.

На все життя запали в душу слова, почути ще в школі: любити свій народ, землю своїх батьків і праці — це

значить дбати про її розвиток, про її славу там, де ти найнеобхідніший. І, закінчивши 8 класів середньої школи, пішла працювати на ферму. Знала, що не з легких праць доярки, але це її не зупинило.

Потім разом з матір'ю переїхала на Україну. Тут їх тепло зустріли військовці, з радістю прийняли в свою сім'ю. І зараз для Людмили стали дорогими й близькими не тільки російська білоросійська береза, а й український золотий соняшник, батракиста вишня, струнка тополя. Припав до душі їй наш край.

Людмила і тут не зрадила своїй, обраній ще з дитинства, стежині. Знову працює на фермі — поруч з матір'ю. «Скромна, ввічлива, роботяща» — слова секретаря комітету комсомолу колгоспу, старших товаришів, комуністів.

У 1971 році Людмилу прийняли в члени ВЛКСМ.

І за це довір'я колгоспної молоді дівчина віддає самовіддану працю. Торік домоглася від кожної з 18 закріплених за нею корів по 3154 кілограмів молока.

Але для Люди це не рубіж. У третьому, вирішальному році 9-ї п'ятиріччя мрія подолати 3,5-тисячний рубіж, а там — можна буде поборотися і за чотири тисячі. Зараз доярка веде перед у змаганні тваринників на своїй фермі.

Не тільки працює славиться Людмила. Її дзвіний співучий голос можна частенько почути у вечірню годину в хоровах туртки сільського Будинку культури, вона є активним організатором і учасником конкурсів «Ану-мо, дітчаті», «Ану-мо, хлопці», які організовує комітет комсомолу колгоспу. Мріє добути середню освіту, а також працювати в комсомольсько-молодіжному колективі.

І хочеться вірити, що мрії Люди в недалекому майбутньому здійсняться. Запораку цьому — її самовіддана праця.

С. ГЕКАЛО,
завідуючий відділом комсомольських організацій Олександрійського РК ЛКСМУ.

ЗА КОНКУРСНИМ РОЗКЛАДОМ

Про стан художньої самодіяльності в школах Кіровограда

ДО РЕДАКЦІЇ надійшов лист Учениця з Кіровограда просить допомогти їй в «пешухах» школи, де б можна було брати участь у художній самодіяльності. Це дещо заінтригувало. Адже пройшло зовсім небагато відтоді, як закінчився конкурс-огляд колективів художньої самодіяльності шкіл міста і області, присвячений 50-річчю утворення СРСР. Він продемонстрував досить непогані рівні підготовки учнів, показав хороший стан художньої самодіяльності. І раптом — поява листа з несподіваним «відкриттям».

Давши відповідь Тамарі К., хочеться зауважити, що знати такої школи, як вона пише, де б «зовсім не було художньої самодіяльності», нам не довелося, але було виявлено цілий ряд недоліків в організації шкільної самодіяльності.

Основна біда в тому, що керівники десяти шкіл ставили собі за головну мету — участь у конкурсах, олімпіадах, оглядах. А потім школи художньої самодіяльності майже відсторонюють на задній план, на жаль, не враховуючи того, яке важливе значення у формуванні повноцінної особистості учня відіграє художня самодіяльність. Адже всебічний і гармонійний розвиток учня — ось основний принцип шкільного виховання та освіти.

Візьмемо для прикладу восьмичлennу школу № 8 міста Кіровограда. Основний напрям художньої самодіяльності школи — підготовка до чергового конкурсу або олімпіади. Зайняла школа непогане місце на конкурсах, — значить самодіяльність розвинута в цілому добре і про недовідки говорити нічого. Подібні настрої слугують своєрідним виправданням «штурмової» системи підготовки.

Звичайно, конкурс є певною перевіркою стану шкільної самодіяльності, але він не повинен ставати самоціллю, не повинен обмежувати розвиток естетичних уподобань учнів. Чи достатня для повноцінного розвитку самодіяльності лише підготовка до конкурсів, олімпіад? Звичайно, ні! Під час конкурсу хор виконає дві-три пісні, ще стільки ж вокальна група (коли вона є) — от і все. Чи не помилково судити про стан розвитку самодіяльності з одних лише грамот та нагород?

Не так багато часу піде на те, щоб за півроку хор розучив дві пісні, нехай навіть досконало. Та чи не травмуватимуться естетичні смаки учнів, коли вони ось так протягом тижнів, повторюють одні і ті ж слова пісень, одні і той же мотив. Звичайно, нічого не дається легко, така підготовка потрібна, але провадити вона повинна не на шкоду учням, їх нахилам, запам'ятовуванню. Можливо тому так мало учнів добровільно з'являється на хор, тому що не досить високий рівень розвитку художньої самодіяльності.

Існують у школах і деякі гуртки художньої самодіяльності, мета яких підготувати до конкурсу одного або двох учасників. Наприклад, гурток художнього читання. Буває, що учасники посідають призові місця, їх нагороджують грамотами, але, судячи з цих грамот, аж ніяк не скажеш, що у школі гурток художнього читання має популярність, що його відвідують.

Деякі сільські бажано б сказати і про репертуар хору та гуртка художньої самодіяльності: цікавим щодо цього в хор

восьмипісний школи № 17. Коли восьмикласників запитали, який їх репертуар, учні дружно відповіли: «Співаємо пісні для 2—3 класу». Звичайно, ніякого естетичного задоволення не отримує учень 8-го класу, коли співатиме, скажімо, пісню для жовтень.

Непогані справи з постановкою художньої самодіяльності у середній школі № 32. Тут діє два складні хору — менша група (до 7-го класу) і старша. Репертуар сучасний, цікавий. Так, наприклад, хор виконує в чотири голоси пісню «Червона плідка», на революційно-патрістичну тематику, яка, до речі, в репертуарі лише хору музичного училища міста. У школі організований своєрідний ансамбль цимбалістів, який досить успішно виступає не лише перед учнями, але і на численних конкурсах та олімпіадах. Єдине, що гальмує активність учасників — відсутність постійного графіку репетицій хору.

Гордістю горіли очі учня 3-го класу, коли на запитання: «В школі є танцювальний ансамбль?», — він відповів: «У нас є школа бальних танців, і я в ній навчаюсь». Педагогічний колектив подбав про те, щоб діти вчилися розуміти чудовий ритм класичного танцю, виховували в собі гарний естетичний смак.

Цілком ясно, що періодичне форсування, «загальний збір» сил художньої самодіяльності не може принести відчутної користі. Адже естетичне виховання, прищеплення людям правильного художнього смаку повинна вестися не від випадку до випадку, а щоденно і планомірно. І лише недовідками цієї роботи можна пояснити той факт, що юнаки і дітчаті, котрі бажать присвятити свій вільний час улюбленому заняттю, повинні звертатися за допомогою.

А. КОВИРЬОВ,
студент Кіровоградського педінституту.

У КАБІНЕТІ — тепло і затишно. А за вікном, як з відра, ллє дощ. Ми з Василем Глобенком, секретарем комсомольської організації колгоспу імені Енгельса, декілька хвилин сидимо мовчки, прислухаючись до стукоту крапель. Василь заговорив першим:

— Хочете, розповім про першу трактористку нашого колгоспу Зінаїду Євтихівну Візнюк. Названу сестру Паші Ангеліної.

ЗАВИДНА БОРОЗНА

1.

У Євтих Візнюка сім'я була величезна — посьмеро дітей. Євтих хоранку, як тільки починало світити, йшов у панську кузню. Його батько, дід та прадід були ковалями. Ось і він працював не покладавши рук, аби тільки прогодувати сім'ю.

Дітляки підрости, старому стало ледше. Аякже! Старенький Тимофій і меншенькі Іван, Олексій та Григорій допомагали йому в кузні. Дружину — Мар'яна, Поліна. Одна тільки Зіна з середнім Омеляном поралася на четвертій Візнюкової землі. А через деякий час і вони пішли на панські лани. Так і росла в старого Євтиха сини і дочки.

Згодом село вгратило спокій. Ходили чутки, ніби земля належала селянам, а влада — Радам. Мало не подня в селі з'являлись то білі, то червоні. Часи тривоги, часи сподівань... Євтих першим вступив у колгосп. Пішла тоді й Зіна. Довгий час з матір'ю та сестрами впрошувала на колгоспному полі цукрові буряки, кукурудзу, картоплю... Беручу до праці, її відразу помітили. Одного разу голова колгоспу Марко Штельмах, зустрівши дівчину, запитав:

— Чула про Пашу Ангеліну? Хочеш на трактор?

Зіна опустила очі. Серце забилось частіше.

— Е-е, ні. Спочатку на курсі потрібно, — засміявся голова.

А ввечері прийшла додому і розповіла батькові про свій намір.

— Ну що ж. Воля твоя. Якщо тягне — вчи.

Заперечувати не буду, — вислухав дочку старий Євтих.

Зіна ще довго тієї ночі не спала.

2.

Весна 1933 року прийшла рано. На той час Зіна вже встигла закінчити курси і офіцувала, коли вже вийде в поле на своєму «Універсалі».

Рано-вранці дівчина була біля трактора. Ще і ще раз перевіряла все до дрібниць. З това-

ришами оглядала двигун. А потім всі вийшли в поле і проклали перші борозни. Боти пройшли гонями, озирнувшись і побачивши їх на всю довжину, охопила радість. Хотілося крикнути на всю округу, голосно-голосно, щоб усі почули... З тих пір не одну борозну проорала в полі...

Не пройшло й два роки, як Зіна завропону-вали піти на шоферські курси — не вистачало водіїв. А згодом її прикомандувували в Ємилівську МТС. В живих возила зерно, посени — цукрові буряки. І так, аж поки над всією округою не пронеслось гомоні:

— Війна!

3.

Водії зібралися до кабінету директора МТС Л. П. Ковпака. Хвилюнку панувала тиша. А потім директор наказав:

— негайно підготувати машини. Завтра ранком бути всім у райвідділкоматі.

Другого дня сім водіїв Ємилівської МТС відправили на фронт. Залишилась лише Зіна. Та дівчина все ж потрапила на передову. Саме тоді, коли фронт котився нищівною хвилею по донецькій землі. Рушались снаряди, бомби, шастали над головою кулі. Зіна з передової вивозила поранених білців.

...Якось, повертаючись з частини, на півдорозі до села Велика Чернігівка зустріла старого діда.

— Не їдь, дочко, в Чернігівку. Німці там.

— Не може бути. Годину тому там стояв госпіталь, — занепокоїлась вона.

Зіна зорієнтувалась за якусь хвилину і, за-вітавши дивину, крикнула старому: «Прокочу».

Підїхавши до села, зупинилась. В першій хаті, що стояла неподалік ліск, залишилась п'ятьох поранених білців. Сама ж пам'ятала, як прорватися у ворога під носом. Та в центрі села її перегородили дорогою фашистські танки. «Рус... Рус...» — геліотілі підлітків, угледіши старенького «ЗіСа». Дівчина вискочила з кабінету і метнувшись в садок, що ріс біля хати поруч. Скинувши з себе гімнастерку, накинута кофту, завізала на голові ситцеву хустину. Потім кинула постукала у двері.

— Сховайте мене, — попросила Зіна, літню жінку.

А через два дні Зіна вивільна з села з машиною та пораненими білцями...

4.

Закінчалась війна. Зіна повернулася з фронту, знову стала до праці. Була помічником бригадира тракторної бригади, волила трактор і машину. Потім Зінаїда Євтихівна 15 років вирощувала цукрові буряки. З них — п'ять років очолювала ланку. А ще роки з вісім як пішла на пенсію. Та не сидиться Зінаїда Євтихівні дома. Щороку влітку допомагає овоочникам колгоспу збирати помідори, огірки, фрукти. А коли настає осінь — на колгоспному току очисає кукурудзу. От і в минулому році ця жінка трудилася, бо вона не може без праці, її руки не вміють спочивати...

Ю. ПУСАЧ,

працівник голованівської райгазети «Комуністична праця».

с. Ємилівка,

Голованівський район.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ „МОЛОДОГО КОМУНАРА“

«В ПОЛОНІ ДИПЛОМАТІЇ»

Під таким заголовком була надрукована критична стаття в номері за 13 березня. Як повідомив секретар завком комсомолу заводу «Червона зірка» Сергій Вишнівський, в організації змагання між комсомольсько-молодіжними бригадами їх заводу і Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів мало місце зволі-

кання підписання договору на соціалістичне змагання. Критичні зауваження, висловлені в статті, повністю відповідають дійсності.

Нешодало в завкомі комсомолу заводу «Червона зірка» зустрілися представники комсомольсько-молодіжної бригади МСЦ № 4 цього підприємства, де бригадиром Надія Шербань, і комсомоль-

сько-молодіжної бригади верстатників цеху № 2 заводу тракторних гідроагрегатів, очолюваної бригадиром Ніною Панасюк. Бригадири і групкомсори підписали та обмінялись текстами договору на соціалістичне змагання. Арбітражи при підбитті підсумків трудовою поєдинку просили бути завкомі комсомолу обох підприємств.

ЧИТАЧ ДЯКУЄ

«Шановна редакціє! Дуже прошу вас виразити через газету вдячність працівникам Кіровоградської студії звукозапису. Мені дозволили робити записи в багатьох містах, але найкраще зробили тут.

Олександр СОРОЧАН.

с. Нерубайки,

Новоархангельський район».

«Дорога редакціє! Я інвалід першої групи. Мені 23 роки. З них 22 знаходжуся в нерухомому стані. Але скажіть мені не дають школярі Плосківської школи. Немає того дня, щоб вони не відвідали мене, не принесли книги.

Та найбільше мені хочеться подякувати листом — Марфу Олексівну Олизько. Ця жінка має надзвичайно чуйне і добре серце. Кожного дня вона приходить до мене, приносить пошту і забрав листи, які потрібно відправити. Дуже прошу подякувати цій жінці через вашу газету.

Валентина ВАКУЛЕНКО.

с. Плоске

Знам'янського району»

Від редакції: Приємно чути слова подяки. В чиню б адресу вони не були б сказані. То ж і ми приєднуємося до наших дописувачів — Олександра Сорочана та Валентини Вакулєнко.

ЧИТАЧ ПРОСИТЬ:

«Дорога редакціє! Я — гірник. Але хотів би працювати на Побузькому нікелєвому заводі. Дуже прошу дати мені його адресу.

Олександр ЛЮЛЬКОВИЧ.

м. Олександрія».

Шановний Олександр! Повідомляємо адресу ударної комсомольської будови: Голованівський район, селище Побузьке, Побузький нікелєвий завод.

ЧИТАЧ СКАРЖИТЬСЯ:

«ДЛЯ МЕБЛІ»

«Дорога редакціє! Ми, молодь села Кіндратівки (Новоархангельський район), звертаємося до тебе за допомогою. У нашому селі збудовано новий клуб, але він рідко коли відчиняється. А коли й відчиняється, то робота в ньому немає ніякої. Приїдемо, подивимося на стіни і підемо додому. Скільки разів просили, щоб хоч у два тижні раз якийсь фільм пустили — так ні ж! От і виходить, що клуб збудували для мебелі».

Від редакції: Вашу скаргу ми адресуємо завідувачу Новоархангельським районним відділом культури і разом з вами будемо чекати від нього відповіді.

У ПОВНОВОДУ ріку української радянської літератури прозорим струмком впливає творчість Василя Павловича Козаченка — відомого письменника, лауреата премії імені Миколи Островського.

Народився і виріс він у Новоархангельську — мальовничому селі серед широких степів Кіровоградщини.

Під час Великої Вітчизняної війни В. Козаченко брав участь у боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками. Його нагороджено медаллю «Партизану Вітчизняної війни» I ступеня. Бойовою зброєю проти ворога на тимчасово окупованій території стало його перо. Він брав участь у складанні антифашистських листівок. У цей час Козаченко створив ряд

Федора Кравчука, ким вона хоче стати, не змогла відповісти конкретно. «Я ще не знаю, куди піду вчитись. Знаю тільки одне: якою хочу бути», — сказала і замовкла.

На окупованій ворогом території вона стала діяльною учасницею підпільної групи «Блискавка». Свої глибокі інтернаціональні почуття дівчина виявляє, коли у неї «здрігнулось серце». І вона сумним поглядом, із змішаним почуттям жалю, гніву і якоїсь неусвідомленої провини за те, що вона безсила допомогти тим знедоленим людям, проводжала у трагічний похід... приречених радянських людей. Уздрівши в колонії свою шкільну подругу, з якою на одній партії сиділа і ділялась своїми дитячими таємницями, не пам'ятаючи себе, кинулась в середину тієї колонії. Та була відкинута оглушливо болючим ударом прикладу в груди... Ще вона тоді не здогадувалась про те, що вже недовзі зустрітись таку з подругою, допоможе Розі вирватись з лабет смерті і приєднається до народних месників. Про її інтернаціональні почуття,

ПИСЬМЕННИК-ПЕДАГОГ

ДО 60-РІЧЧЯ
З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
В. П. КОЗАЧЕНКА.

оповідань і повістей «Ціна життя», «Серце матері»...

В творах на воєнну тематику автор змальовує жахливі картини повсякдення радянських людей під час гітлерівської окупації. Та його літературні твори не тільки страждають — вони сильні думом і переконливі в доборі з ворогом. Особливо хайло читача дика повість «Гарячі руки» (1960), «Блискавка» (1962), «Атестат зрілості» (1946), «Яринка Калиновська» (1969). Яскраво виражена внутрішня прагматика літературних героїв, патріотична мета їх боротьби, їх свідомість, вихована школою, комсомолом, радянською дійсністю.

В конкретних ситуаціях змальовує Козаченко партійне керівництво підпільним рухом. Так, у творі «Атестат зрілості» великий вплив на героя, Юрка, справляє Дмитро, старий працівник обкому, а під час окупації — керівник підпілля в своєму селі. І Юрко зрозумів, що робота зв'язкиця є частиною боротьби, яку веде партія.

Партійна організація залучила в підпілля секретаря райкому комсомолу Федора Кравчука («Блискавка»). Та не встиг він налагодити зв'язки, як зрадник розстріляв його. Що ж робити? Чекати випадку, коли інший організатор з'явиться і дасть вказівку для роботи? І Максим Залізний (колишній секретар шкільного комсомолу) проявляє ініціативу: він стає комсомольським ватажком у підпіллі.

Автор звеличує моральну красу молодих людей нашого часу, які проповіли масовий героїзм в тилу ворога. В популярній повісті «Атестат зрілості» Василь Козаченко показує змужніння школярів, які здобували атестат дорослості, моральної і фізичної зрілості не за шкільною партою, в спортзалах та перед екзаменаційною комісією, а в боротьбі з фашистськими загарбниками на своїй землі, коли «школа спорожніла» і здавалось, що «санилось життя».

Завоювала серця читачів і повість «Гарячі руки». Автор подає в ній психологічний портрет радянського інтелігента — художника Дмитра, який опинився в таборі смерті. Його талант, почуття і воля підпорядковані любові до свого народу.

Немає страху перед смертю і у чарівній літературній героїні Яринки («Яринка Калиновська»), людини, наділеної глибокими почуттями любові: «Берегти треба щось значне, велике, когось, а не себе...» — міркує вона. Ще тоді, коли Яринка вступала до комсомолу, на запитання секретаря райкому

коли вона була в'язнем концтабору в маленькому польському місті Татри, дізнаємось з листа інженера Надії Очеретної до Кіровоградського обласного краєзнавчого музею. В листі йдеться про радянську дівчину з села Підлісся — прототип героїні повісті.

І які б теми не захопили письменника, він завжди залишається своєрідним учителем. І не випадково майже в кожному творі учителі — дійові особи. Про старенького, хворого вчителя з покаліченою ногою, що залишився в окупованому місті, читаємо в оповіданні «В тенетах». В повісті «Атестат зрілості» Юрко бачить, як учителька Галина Петрівна стає одним з організаторів підпільної боротьби з ворогом.

Поведінку Ганусі («Сальва») В. Козаченко відтворює життям позитивний герой. Серед них учителька із селища, яка допомагає дівчині в навчанні. Особливо повчальна діяльність учительки і піонервожатой у перевихованні дівчини, коли вони повернули їй втрачену рівновагу, радість буття. До цих сторінок живої педагогіки звертається кожен, хто має справу з вихованням підліткового покоління. Про школу, про будні сільських учнів, піонерів, які готують для Червоної Армії скакунів, читаємо в першій повісті «Пегас» (1937). В творах про роки окупації не раз зустрічаємо «опустошений будинок школи». Характерно, коли в 1957 році В. Козаченко був у складі української урядової делегації на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй і після трьохмісячного перебування в США видав нарис «Нью-Йорк», він гордо заявляє: «Спробуйте, панове американці, наздогнати нас, запровадивши у себе безплатне навчання, починаючи з початкової і аж до вищої освіти (не кажучи вже про державні стипендії студентам)».

Літературний здобуток нашого земляка Василя Козаченка має пізнавальне і виховне значення. Він відтворює події з такою силою художнього узагальнення, знання життя, особливо сільського, з переконливістю і широтою вірою в те, про що він пише, що викликає захоплення і симпатії читача.

Василь Козаченко, як майстерний повістяр, набув широкого визнання. Свій небуденний талант він віддає народу, вихованню людини — будівника комуністичного суспільства.

Т. МІЛЕР,

ректор Кіровоградського національного університету педагогічних наук.

ОБЕРЕЖНО: ПОВІТРЯ...

Боротьба із забрудненням атмосфери в містах та селищах Кіровоградщини — такою була основна тема наради працівників секції обласного товариства охорони природи.

Виступаючи говорили про незадовільний стан справ, недостатню роботу, яка ведеться в цьому напрямку.

Незважаючи на те, що центральні вулиці Кіровограда частково звільнені від транспорту, — сказав головний лікар санепідемстанції О. Д. Родіонов, — повітря залишається забрудненим. І причиною цього є не лише транспорт. Іноді підприємства здаються в експлуатацію навіть тоді, коли очисні механізми і фільтри ще не зовсім справні, або їх взагалі немає.

Про роботу по очищенню атмосфери в Олександрії говорив голова районної секції охорони природи Ю. А. Кисельов. Поблизу міста, сказав він, знаходиться багато шахт, а це створює додаткові труднощі. Тому доводиться докладати великих зусиль, щоб зменшити процент шкідливих речовин, які містяться в повітрі.

Своїми думками поділилися й працівники секції охорони природи інших районів. Із заключним словом виступив начальник обласного управління товариства охорони природи П. Ф. Харченко. Він закликав присутніх посилити боротьбу із забрудненням повітря, збільшити площу зелених насаджень.

А. АВДЕЄВ,
інспектор Кіровоградської ДАІ

ПРАЦІВНИКИ Будинку вчителів у своїй повсякденній роботі велику увагу приділяють атеїстичному вихованню молоді. Так нещодавно було проведено читачку конференцію по темі «Не вірте їм!». В роботі конференції брали участь понад 260 чоловік. Змістовно висвітлені питання: «В. І. Ленін про релігію», «Кому служить релігія?», «Секти, їх віра і справи», «Як оберігати дітей від релігійних вірувань».

Особливо зацікавила присутніх лекція директора обласного Будинку атеїзму П. М. Дмитренка «Ідеологія сучасного бантизму».

До кінця навчального року Будинки учителів планують провести цикл лекцій, серед яких: «Реакція на суть сектантства», «Релігія — гальмо комуністичного руху», «Радянська обрядність — ефективна форма боротьби проти релігії» та інші.

Тут також готуються бібліографічні огляди рекомендованої літератури. Зокрема, працівники Будинку вчителів, який більше 20 років очолює С. К.

ВИХОВУЄМО АТЕЇСТІВ

Братченко, добирають літературу за темою «Виховуємо атеїстів».

При Будинку вчителів працює університет педагогічних наук, на п'яти факультетах якого приділяється належна увага лекційній пропаганді знань з атеїзму.

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
наш громадський кореспондент,
м. Кіровоград.

У СВІТІ КНИГ

ШЛЯХ ДО СЛАВИ

Це захоплююча розповідь про важкий і терпеливий шлях дружнього колективу дівчат та їх наставників Ігоря Турчища та Льва Войнтрауба від новачків до титула чемпіонів, чотири рази чемпіони Радянського Союзу, чемпіони і переможці Спартакіади України, володарі золотих медалей Спартакіади народів СРСР. Блискуча спортивна біографія. Жоден спортивний колектив України не може похвалитись такими успіхами. Але мало хто знає, що за успіхами команди величезна праця і дружба колек-

тиву. Автор знайомить читача з кращими гравцями київського «Спартака», цікаво подає портрет команди.

Було вже в історії цієї команди — і сльози і радість. А як саме кияни досягли такого успіху, ви дізнаєтесь, прочитавши цю цікаву книжку.

«Двадцять європейських королів» — так називається книжка Михайла Михайлова, яка щойно вийшла у видавництві ЦК ЛКСМУ «Молодь», про улюблену команду гандболісток київського «Спартака».

Сестри Оля, Люда та Галина Сергеева вчаться в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування. Разом їх бачать, коли тріають концерти художньої самодіяльності — тріо сестер Сергеевих виконують українські та російські народні пісні, люблять дівчата творити радянських композиторів — піснярів. Останній раз їх вітали на вечорі болгаро-радянської дружби в Палаці культури ШВЛП. Тут вони співали болгарські пісні. На знімку: учасники художньої самодіяльності інституту сільськогосподарського машинобудування. Фото Г. МІРОШНИЧЕНКА.

Спорт

НА ПРИЗ ГЕРОЯ

Змагання гімнастів на приз Герою Радянського Союзу Д. Медведєва в Кіровоградській СШ № 34 вже стали традиційними. Цього разу воли були найбільш масовими. В спортивному залі були підняті знамена всіх союзних республік. Комсомольські та фізкультурні активісти школи оформили стенд, де

розмістили фотознімки, що розповідають про життя та діяльність Д. Медведєва, підготували книжкову виставку творів легендарного героя.

Перед турніром гімнастів 404 учні склали нормативи нового комплексу ГПО. А потім юніори демонстрували свою майстерність на гімнастичному килимі, перекидали, інших снарядках. Володарями почесного призу стали учні 5-А класу.

М. ДИШЛЕВИЙ,
вчитель СШ № 34,
м. Кіровоград.

ОРІЄНТИР

ЮНИХ

На околиці Кіровограда тривалий поєдинки учнів СШ № 24 з військово-туристського багатоборства за програмою нового комплексу ГПО. Школярі стріляли з пневматичної гвинтівки, демонстрували свою вміння на туристських маршрутах (складання наметів, рух через штучну перешкоду), метали гранату. Показали свою вміння юні санітари.

Найкращий час в орієнтуванні на відкритій місцевості показали шестикласники, а загальнокомандне місце вибороли восьмикласники.

Кращим стрільцем вчитель М. М. Кожухар вручив пам'ятні значки, а заступ школи Р. Д. Шарпаова — грамоти.

А. ПЕЧЕНЮК,
наш громадський кореспондент.

ФУТБОЛ

ТЕПЕР — ФІНАЛ

У РОЗІГРАШУ призу «Кримський пролісок» «Зірка» провела ще два матчі. Гра з миколаївським «Суднобудівником» закінчилась нульовою нічиєю. Серйозні наддистанційні удари краще пробіля миколаївці. В результаті вони перемогли — 3:2. Зустріч з сумським «Фрунзенцем» кіровоградці закінчили з рахунком 1:0 на свою користь.

У підсумку «Зірка» у своїй підгрупі поступилася лише перед кадієвським «Шактарем». Друге місце дало їй право брати участь у фінальних іграх за володіння призом. В іншій підгрупі путівку у фінал завоювали сімферопольська «Таврія» і севастопольський «Авангард».

П. ФІЛІПЧУК.

ЗА ПРОГРАМОЮ СПАРТАКІАДИ

Триразові XI спартакіади республіканської ради товариства «Буревісник». В Кіровограді відбулися зональні змагання чоловічих команд з баскетболу. Господарі майданчика забили друге місце після киян і потрапили в півфінал, який розігруватиметься у квітні.

Баскетболісти Кіровограда ще раніше стали фіналістами. Вирішальні поєдинки відбудуться у травні в Запоріжжі.

Р. СТЕБЛІН.

НОВЕ ПРО МАГНЕТИЗМ СОНЦЯ

У Кримській астрофізичній обсерваторії Академії наук СРСР одержано ряд важливих результатів досліджень магнітних полів Сонця і зірок. Про значення цих досліджень розповідає керівник робіт академік А. Б. Севериний.

Для того, щоб переконатися у великій науковій і практичній значимості проблеми, підкреслив учений, досить вказати на вирішальну роль магнітних полів у виникненні сонячних спалахів — процесу надзвичайної потужності, який так сильно впливає на Землю. Зокрема, магнітні бурі призводять до порушень радіозв'язку, локаційної видимості і, як з'ясується в останні роки, до серйозних порушень у біосфері Землі і навіть у здоров'ї людей.

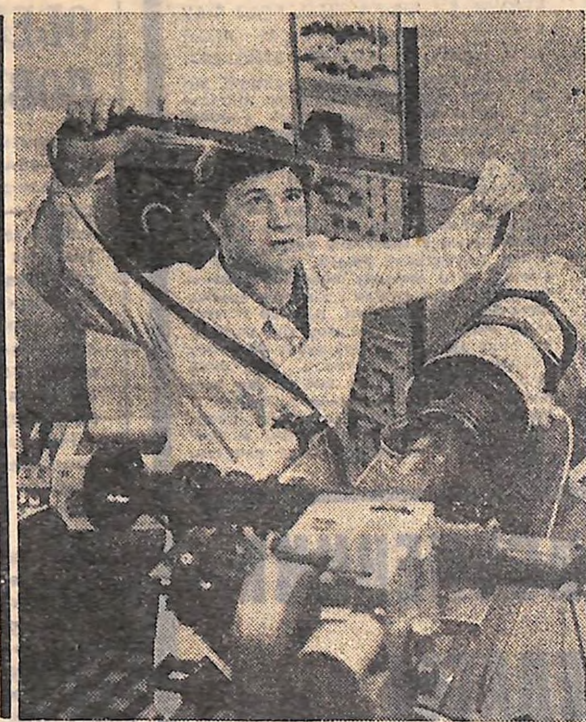
Більш як десятирічне вивчення магнітних полів в активних ділянках Сонця дало нам змогу передбачити (і це сподіється на 75—80 процентів) появу сонячних спалахів, що теж має важливе значення при польотах людини в космос, де діяння викинутих спалахами протонів може становити серйозну загрозу для здоров'я космонавта. Та й це не все. Виявляється, що магнітне поле

на всій поверхні Сонця «відповідає» за структуру сонячного вітру — потоку часточок, що виносяться в міжпланетний простір. Роботи по цій проблемі, проведені радянськими вченими в співробітництві з американськими дослідниками, показали можливість прогнозування обстановки в міжпланетному просторі, виходячи з періодичності змін магнітного поля на Сонці.

Крім того, було виявлено слабкі магнітні поля у ряду яскравих, порівняно близьких до нас зірок. Річ у тім, що сильні поля були відомі у певного класу «магнітних зірок» і їх відшукання не ставило великих труднощів. А слабкі поля вимагають дуже чутливого металу, і ряд років пішов на його розробку. Так, наприклад, виявилось, що добре відомі яскраві зірки Сіріус, Вега та інші мають слабкі магнітні поля, які часом з'являються, а потім зникають. Природа такого явища дуже загадкова і цікава.

М. ТУРОВСЬКИЙ.
РАТАУ.

Селище Научний,
Кримська область.

В Інституті автоматизації і електроніки Сибірського відділення Академії наук СРСР створено універсальне обладнання для введення в електронно-обчислювальну машину фільмової інформації — автомат «СА-1».

На знімку: співробітник Інституту автоматизації і електроніки Володимир Семенов готує автомат фільмової інформації до роботи.

Фото А. ЗУБЦОВА.
АПН.

● ДЛЯ
ДОПИТЛИВИХ

● ДЛЯ
ДОПИТЛИВИХ

ІНДІЙСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

танні представники племені левів, будуть 176-кілометрова стіна.

Чисельність тигрів з початку століття зменшилась в Індії в 25 разів. З минулого року полювання на смугастих хижаків заборонено, з квітня нинішнього року уряд почне здійснювати шестирічну програму по охороні, на яку виділяються немалі кошти.

Коли не потрібні факти

У містечку Шірапа, що знаходиться в 400 кілометрах на південний схід від Бомбея, щороку на початку вересня відзначається Наганчамаї — свято зміїв.

За два дні до цього незвичайного свята місцеві жителі розшукують зміїні нори, на які багата місцевість, і з надзвичайною обережністю — щоб не пошкодити отруйних красунь — витягують їх звідти. Змії вмищують у глиняні горщики, горловину яких міцно зав'язують ганчіркою.

Вранці, в день свята, змії виносять на центральну площу і... випускають. Після цього кілька чоловіків починають відбивати бара-

банний дріб на пустих глиняних горщиках, і ось тут починається справжнє чудо. Змії, які, здавалось б, повинні розлютуватися, раптом витягуються і починають повільно похитуватися, ніби зачаровані ритмом. Вперед виходять жінки і розставляють перед зміями посуд з сандаловим маслом і молоком, розкладають рис і квіти. Перша частина церемонії закінчена. Змії знову розсаджують по горщиках, а це вимагає не меншого вміння й мужності, ніж витягування їх з нір.

Вдень настає кульмінаційний момент свята. Горщики з зміями на грабах, запряжених у зв'язку з святом прикрашеними волами, возять вулицями. Процесія зупиняється біля храму зміїв. Тут збирається гурт людей, щоб подивитися на майстерність, що демонструють мисливці зміїв. Коронний номер програми — змія, що стоїть на хвості. На свято професійні закликателі — факіри не допускаються.

В. ТРУБНИКОВ.
АПН

Делі.

ДЗЕРКАЛО-ДОВГОЖИТЕЛЬ

З часом дзеркало «старіє», робиться тьмяним: оточуюче середовище руйнує посріблену поверхню. Щоб уникнути корозії, тонку плівку срібла захищають шарами міді й лаку. Дзеркало вмищують у гальванічний ванну, де електролітом є кислота, і пропускають електричний струм. Цей відомий спосіб має суттєві недоліки.

Вчені запропонували новий метод покриття. Розчин мідного купоросу у воді і суспензію з залізного порошка змішують і наносять рівномірним шаром на посріблену поверхню скла. Через дві хвилини, нанесений розчин змивають. На поверхні залишається рівномірна плівка міді, товщиною кілька десятків долей мікрона. Таке покриття міцне. Цей спосіб придатний для дзеркала будь-якого розміру.

АПН.

АПН.

МАЯК-ВЕТЕРАН

На західній околиці острова Куба — мисі Сан-Антоніо, на високій скелі, що омивається бурхливими водами бухти Колорадо, височить маяк Ронкалі. Цей найвищий маяк Куби був побудований у 1849 році. Світло його прожектора, встановленого на двадцятиметровій висоті, попереджувало судна, що проходили через Юкатаську протоку, про небезпечні рифи і підводні скелі. Спочатку маяк був освітлений масляною лампою. З допомогою спеціального часового механізму вона поверталася в заданому напрямку. На початку ХХ століття масляна лампа була замінена електричною, але механізм ось уже 123 роки працює без ремонту.

АПН.

АПН.

Ірано-італійська археологічна експедиція, яка працює в провінції Сістан (південний схід Ірану), відкрила під шаром солі, піску та глини місто Шарх-і-Сохта, яке, на думку вчених, є древнішим містом з тих, що збереглися найкраще. Повідомляючи про це, кореспондент лондонської газети «Таймс» пише з Тегерана:

Розташоване на площі в 120 гектарів, поблизу ірано-афганського кордону,

МІСТУ П'ЯТЬ ТИСЯЧ РОКІВ

Шарх-і-Сохта було засноване 5000 років тому. За словами керівника розкопок доктора Маріціо Тозі, воно збереглося, «як консервованний огірок у банці». Причиною такого відмінного збереження, вважає вчений, було те, що близько другого тисячоліття до нашої ери місто було залишене жителями. Вони пішли з міста після того, як річка Гільменд — що колись була джерелом процвітання міста — змінила своє русло. Шарх-і-Сохта, судячи по всьому, підтримував широкі торговельні зв'язки з народами, які населяли територію нинішньої Радянської Туркменії, Афганістану, Двуріччя.

В результаті розкопок були виявлені будинки прямокутної конфігурації з дверима, вікнами, східцями. У кімнатах збереглися глиняний посуд, корзини, тканини, різні предмети з дерева. «Ціла колекція виробів», — говорить доктор Тозі, — які ми вважаємо назавжди втраченими в південно-західній Азії».

(АПН).

КИММЕРІЙСЬКА „ТЕМЯВА“ — ПРОЯСНЮЄТЬСЯ

Про киммерійців, племена яких жили в Північному Причорномор'ї, говориться в асирійських клинописних текстах, у старогрецьких літературних джерелах. Проте ці відомості дуже скупи. Небагато знайдено і решток їхньої матеріальної культури. Через те довший час вважалися міфічними згадки в «Одісеї» та книгах Геродота про киммерійське місто. Та ось кілька років тому поблизу села Анастолівки Миколаївської області експедиція археологів знайшла рештки киммерійської будівлі.

Кам'яна будівля, хоч і велика, — це ще не місто. Але наявність кам'яних будівель у киммерійців свідчить і про можливість існування міст. Учені продовжували пошуки, в які включилися місцеві краєзнавці, члени обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури.

Поблизу сіл Красного, Андріївки, Попільного, Олександрівки, селища Березанки Березанського району виявлено сліди будівель, знаряддя праці. Особливо велику площу займає стародавнє городище біля села Олександрівки — близько 12 гектарів. Видно навіть залишки жител, складених з великих каменів. Археологи вважають, що це і є киммерійське місто. В наступному польовому сезоні тут буде почато розкопки.

М. БОЖАТКІН.
РАТАУ.

У КИШИНІВСЬКОМУ політехнічному інституті створена програма для електронної обчислювальної машини, що розрахована на обробку загальної і спеціальної лексики. Програму розробили мовознавці лінгвісти спільно з кібернетиками Ленінграда

ЕЛЕКТРОННИЙ ПЕРЕКЛАДАЧ І РЕФЕРЕНТ

й Мінська. Вони «навчили» комп'ютер іноземних мов і «збагачили» його знаннями з деяких галузей промисловості. Тепер він може робити переклади анотації англійських, німецьких та французьких текстів з виноградарства та виноробства, англійських — з напівпровідникової техніки.

За п'ятнадцять хвилин машина перекладає близько 1200 іноземних слів, протягом двох-трьох хвилин видає короткий зміст статті такого ж обсягу. Вона може також зробити анотацію на мові оригінала, а згідно команди — перекласти її чи видати підпорядковий переклад повного тексту.

Словник електронного перекладача поділений на списки загальної й галузеві лексики. Запис загальної лексики — три тисячі слів і словосполучень з лексико-граматичною інформацією — постійно зберігається у зовнішньому запам'ятовуючому приладі електронної обчислювальної машини.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

ПОНЕДІЛОК, 26 БЕРЕЗНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.40 — Новини. (М.). 9.50 — Телевізійний багатосерійний художній фільм «Капітан Тенкеш». 1, 2, 3 серії. (М.). 11.10 — Телевізії. (К.). 11.30 — Народний телеуніверситет. (К.). 12.00 — Кольорове телебачення. «Кульбаба». Вистава. (К.). 13.40 — «Буковинська мова». Концерт. (К.). 14.10 — Телефільм. «Одна година з Кошицею». (К.). 15.50 — Кольорове телебачення. Мультифільм

«Дюймовочка». (М.). 16.20 — Прем'єра телевізійного художнього фільму «Заповіт старого майстра». 1 серія. (М.). 17.30 — «На землі калузькій». Передача перша. (М.). 18.00 — Новини. (М.). 18.10 — «Літературні бесіди». (М.). 19.00 — «По концертах захід Москви». (М.). 19.50 — Кольорове телебачення. Прем'єра телевізійного художнього фільму «Інженер Прончатов». 1 серія. (М.). 21.00 — Програма «Час». (М.). 21.30 — «Запрошує концертна студія в Останкіно».

(М.). 22.35 — «Спортивний момент». (М.). 23.00 — Новини. (М.).

ДРУГА ПРОГРАМА. 11.10 — Кольорове телебачення. «Загадки і відгадки». (М.). 11.30 — «Вогнище». (М.). 16.50 — «Наша афіша». (К.). 17.00 — «Розповіді про донецьких металургів». (Донецьк). 17.30 — Республіканська фізико-математична школа. (К.). 18.00 — «Від понеділка до понеділка». (К.). 18.10 — Фільм-концерт. (К.). 18.30 — Реклама, оголошення. (К.). 19.00

— Інформаційна програма «Вісті». (К.). 19.40 — А. Гісера. «Людина і вовк». Вистава. (Чернівці). В перерві — «На добраніч, діти!». (К.). Програма «Час». (М.). 22.30 — Вечірні новини. (К.).

ВІВТОРОК, 27 БЕРЕЗНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 — Новини. (М.). 9.45 — Телевізійний багатосерійний художній фільм «Капітан Тенкеш». 4 і 5 серії. (М.). 10.45 — Свято Тижня дитячої книги. (М.). 11.35 —

«Будовам п'ятирічки — ударні темпи». (М.). 12.15 — «Вогні цирку». (М.). 15.50 — Для дітей. «Піонерський театр». (Кіровоград). 16.10 — Телефільм. (Кіровоград). 16.20 — Прем'єра телевізійного художнього фільму «Заповіт старого майстра». 2 серія. (М.). 17.30 — «На землі калузькій». Передача друга. (М.). 18.00 — Новини. (М.). 19.10 — Міжнародна панорама. (М.). 19.40 — «П'ятирічка, рік випишальний». (Кіровоград). 19.15 — «Людина і закон». (М.). 19.50 — Кольорове телебачення. Прем'єра телевізійного художнього фільму «Інженер Прончатов». 2 серія. (М.). 21.00 — Програма «Час». (М.). 21.30 — «Міжнародний день театру». (М.). 22.35 — Кольорове телебачення. «Танцювальний зал». (М.). 23.05 — Новини. (М.).

ДРУГА ПРОГРАМА. 10.40 — Наша афіша. (К.). 10.45 — «Екран молодих». (Дніпропетровськ). 17.15 — Для школярів. «Сурмач». (К.). 17.45 — «На голонних напрямках п'ятирічки». (Донецьк). 18.00 — Кольорове телебачення. Концерт. (К.). 18.30 — Документальний фільм «Сто років великої дружби». (К.). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К.). 19.45 — Концерт. (К.). 20.45 — «На добраніч, діти!». (К.). 21.00 — Програма «Час». (М.). 21.30 — Художній фільм «Саді Самрандін». (К.). 22.55 — Вечірні новини. (К.).

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316050, ГСП., Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.